

Розділ 1

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО

М. С. Дєордєв

студ. I курсу магістратури

спеціальність «Право»

Науковий керівник: к.ю.н., доц. В. В. Нижникова

ПРЕФЕРЕНЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ МИТНОМУ ПРАВІ

Міжнародне митне право є самостійною та специфічною галуззю міжнародного права, яку складають ряд особливих інститутів, принципів та категорій. Однією з таких категорій виступають преференції в міжнародному митному праві.

Питання дослідження дефініції поняття «преференції», їх класифікації та особливості було предметом досліджень таких вчених як Зубач А.В., Мармилова Т. Д., Давидовська, Г.І. Сидор Г.В., Карпенко Я.С., Яковенко О.В. та інших.

Під преференціями традиційно розуміють особливі пільги, що надаються однією державою іншій на засадах взаємності або в односторонньому порядку без поширення на треті країни. Митні преференції є пільгами в митному оподаткуванні при ввезенні певних видів товарів з певних країн. Важливо не ототожнювати митні преференції з митними пільгами, які є інструментом тарифного регулювання, специфічним засобом митної політики, спрямованим на заохочення імпортування товарів, захищаючи, таким чином, інтереси споживачів, надання зустрічних поступок, захищаючи інтереси товаровиробників, сприяє підвищенню конкурентоспроможності товарів національних товаровиробників [1, с. 167].

Застосування митних преференцій не означає звільнення від проходження митного контролю (наприклад, митного огляду) і нездійснення митних формальностей і процедур щодо товарів. Всі митні формальності та необхідні форми митного контролю проводяться незалежно від того, застосовуються митні преференції чи ні [2, п. 6.1.]. Це пояснюється тим, що митні формальності, митний контроль є тією формою, змістом якої виступає реалізація тих чи інших заходів зовнішньоторговельної політики держав. Система митних преференцій стосується заходів, що використовуються державами й митними союзами в зовнішньоторговельній політиці.

Надання митних преференцій при здійсненні торгово-політичних відносин передбачає застосування наступних основних форм митних преференцій:

- 1) звільнення від сплати митних зборів за чинним в країні або митний союз імпортному митному тарифу;
- 2) зниження ставок митних зборів;

3) встановлення тарифних квот на преференційні ввезення (вивезення) товарів [3, ст. 44, 280, 281].

Тарифна квота – це знижена ставка ввізного мита в порівнянні зі ставками ввізного мита за чинним тарифом, що застосовується на певну кількість товару, що ввозиться на митну територію держави або митному союзу протягом певного періоду.

Тарифні квоти на преференційні ввезення (вивезення) товарів можуть надаватися для товарів, що походять з держав, що утворюють між собою митний союз або зону вільної торгівлі; або для товарів, що походять з країн, що розвиваються, що користуються прийнятою щодо них загальною системою преференцій.

Всі митні преференції можна класифікувати на дві великі групи.

1. Митні преференції, які надаються на взаємній основі – митні преференції, які надаються в рамках зон вільної торгівлі, митних союзів держав.

2. Митні преференції, які надаються на невзаємній основі – митні преференції, які надаються в односторонньому, навзаємному порядку в рамках так званої загальної системи преференцій.

Митними преференціями другої групи користуються держави, що розвиваються в торгівлі з промислово розвиненими країнами при ввезенні товарів на їх митну територію. Саме для них вони й були встановлені світовим товариством.

Такі митні преференції в торгівлі проявляються у вигляді знижених ставок митного тарифу на невзаємній основі та не поширюються на треті країни [4, с. 149].

Суть митних преференцій викладена в ході конференції ЮНКТАД 1964 р. на 1-ій Конференції Організації Об'єднаних Націй (ООН) з торгівлі і розвитку. Під її впливом була утворена генеральна система преференцій – система, яка визначає пільгові тарифні умови для окремих товарів, що експортуються з країн, які розвиваються (країни-бенефіціари), у розвинуті країни (країни-донори). Гарантовані цією системою пільги можуть виражатися у частковому або повному звільненні від ввізного мита. У 1968 р. в ході 2-ої Конференції в Нью-Делі концепція офіційно прийнята членами ООН. Був утворений Особливий Комітет з преференцій, який покликаний наглядати за використанням системи пільг. Основні принципи концепції дозволяють застосовувати до продукції країн, що розвиваються, найбільш сприятливий режим тарифного і нетарифного регулювання. Тобто, товар, який має походження з країни, що розвивається, при ввезенні на митну територію держави, що дає преференцію, матиме пільгу по ввізному миту, або мито буде нульовим. Країни, які отримують пільги, називаються країнами – бенефіціарами. Країни, які надають пільги, називаються країнами – донорами. Таким чином, значення Генеральної системи преференцій полягає в сприянні індустріалізації країн, що розвиваються, розширенню асортименту їх конкурентоздатних товарів на ринках високорозвинених держав і відповідно збільшенню доходів від експорту [4, с.149].

Для надання митних преференцій необхідно правильно визначити країну походження товарів, в залежності від якої знаходиться доля застосовується до товарів митних преференцій.

Зокрема, можна виділити наступні положення, що стосуються значення визначення країни походження товарів:

1. Країна походження товарів визначається для застосування тарифних преференцій.

2. Визначення країни походження товарів може застосовуватися для реалізації преференційних інструментів торговельної політики, таких як: режим найбільшого сприяння; антидемпінгові й компенсаційні мита; захисні заходи; вимоги до маркування походження ; визначення будь-яких дискримінаційних кількісних обмежень або тарифних квот [5, ст. I, II, III, VI, IX, XI, XIII].

3. Країна походження товарів використовується державами для ведення зовнішньоторговельної статистики. Дані статистики зовнішньої торгівлі за країною походження товарів дозволяють проводити аналіз торгових партнерів держав і митних союзів, і на основі цього планувати та створювати програми торгово-економічного співробітництва, складати прогнози соціально-економічного розвитку, вибудовувати адекватну зовнішню політику з урахуванням наявних залежностей від різних держав та митних спілок.

Все вищесказане, таким чином, обумовлює велике значення правильного визначення країни походження товарів та необхідність розробки та застосування єдиних міжнародних правил, закріплених в правових актах з цього питання.

Таким чином, преференції в міжнародному митному праві є широкою категорією яка включає в себе різноманітні пільги, що надаються однією державою іншій на взаємній основі, або на невзаємній основі від більш розвиненої країни менш розвиненій країні, на основі взятих на себе міжнародних зобов'язань, що і представляє собою систему загальних преференцій. Преференції не обмежують право держави проводити митний контроль та митні процедури. Призначення преференцій – надати менш розвинутим країнам або торговим партнерам у вигляді митних союзів чи країн, що домовилися, сприятливі економічні умови для розвитку їх економік. Для них важливо завжди варто звертати увагу на країну походження товару для належного застосування преференцій.

Список використаної літератури

1. Ківалов С. В., Кормич Б. А. Митна політика України, Одеса: Юридична література, 2001, с. 256.
2. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція) (укр/рос) Рада Митного Співробітництва; Конвенція, Положення, Правила [...] від 18.05.1973. База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_643 (дата звернення 22.03.2021).
3. Митний кодекс України Кодекс України; Закон, Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI. База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 11.03.2021).
4. Митна енциклопедія: У двох томах. Т.1/: Редкол.: ... І.Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін., Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013, 472 с.

5. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1947)Бельгія, Канада, Австралія [...];
Угода, Міжнародний документ від 30.10.1947 URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264 (дата звернення 29.03.2021).